

PA NE ME JEBAT

RKHV VAJENKE, NASTJA VIRK, ERIK SCHMIDT VRABIČ / 19. 2. 2024 - 13.15 / KULTURNI OBZORNIK

00:00:00

00:12:25

2024-02-19-kulturni-obzornik-pa-ne-me-jebat.mp3

Za nami je še eno ponedeljkovo jutro. Vstat, zrihtat, na bajk, pa prometna kriza ljubljanskega začetka tedna. Ob takih jutrih so kombiji tudi v samem centru naše *najlepše za promet zaprte zelene prestolnice* in poleg kavalirjev ti zdaj grozijo še oni. Grožnja si pa tudi ti. Skoraj zbiješ gospoda sredi tržnice, in medtem ko žuga za tabo, te skoraj zbije tip na e-skiroju. Potem se ti pa začne še oglašati alarm v ruzaku. Nimaš ga časa izklopiti in tako ti nabija, dokler te ne ustavi rdeča luč nekih deset minut kasneje. Končno lahko ugasneš alarm, ampak prepozno – že ti vse odzvanja v glavi. Postal si žrtev banalnega vsakdana, znova, kot vsakič, in to preden ti je sploh uspelo spiti prvo kavo.

Banalnost vsakdana

Tako nam je o takšnih vsakodnevnih težavah povedal **Bojan Jablanovec**, soavtor koncepta performansa *Ne me jbt*. V današnjem Kulturnem obzorniku smo se pogovarjali o tem, kaj smo pretekli vikend videli v **Stari mestni elektrarni**. *Ne me jbt* je performans **Vie Negative**, ki tematizira vsakodnevne banalnosti in skuša odpreti nekatere mehanizme sodobne družbe. V dvorani na obeh straneh prizorišča sedi občinstvo in gleda performerje – večinoma so to plesalci – ki hodijo od leve proti desni in nazaj. Oblečeni so v živahne, maksimalistične kostume, ki jih je oblikovala **Olja Grubić**. Okoli njih je živahna, razvejana scena **Mateja Stupice**, stene so polepljene z risbami in napisi, luč prihaja kdaj iz prevrnjenih smetnjakov, iz dnevnosobnih stoječih luči, ki so bile kdaj nalašč podrti, ali pa iz kresničastih lučk, nameščenih na mikrofone, ki so jih sem in tja kdaj pa kdaj prestavili performerji. Vse skupaj je pospremljeno še z videoprojkcijo in s komentarji performerjev **Lucije Ostan Vejrup** in **Luke Piletiča**.

Letošnji *Ne me jbt* je nadaljevanje lanskega performansa *Ne me silit, da povem, kaj mislim*. Delo je že v osnovi temeljilo na enakovrednem slojevanju hoje, posameznih koreografskih vložkov, projekcije ter bogate kostumografije in scenografije. Od prejšnje verzije performansa pa je *Ne me jbt* dodal ideji še sloj govornjenih misli. Tu na vrsto prideta letos vpeljana **Ostan Vejrup** in **Piletič**. Performerka **Anita Wach**, poleg **Jablanovca** podpisana pod zamisel tega performansa, pojasni, kako se je performans razvil iz njenega predhodnega performativnega dela, *Trideset stavkov*.

The material came from a project I was doing before ...

Kot rečeno, je *Ne me jbt* nadaljevanje *Ne me silit, da povem, kaj mislim*. **Bojan Jablanovec** opiše, kako je performans izgledal v izvorni obliki.

Prejšnja verzija ...

Danes, leto kasneje, lahko pred sabo vidimo drugačno, preurejeno obliko performansa. Zakaj se pojavi potreba po tej prenovi, nam pojasni **Anita Wach**.

The situation in the world became even more crazy ...

Letošnja verzija lanski pravzaprav dodaja protisloven element – v *Ne me jbt* sta dodana dva, mlajša performerja, ki pa počneta prav to, kar naj se v lanski verziji ne bi smelo. Govorita, kaj mislita. Wach pojasni to odločitev.

Generational gap

Ostan Vejrup in **Piletič** se po prostoru – za razliko od ostalih performerjev – gibata prosto. Govorita pa pač, kar jima pade na misel. Njun performativ je tako predvsem improviziran. Prosto misleč govor, ki prav nalašč dela obratno od naslova originalnega performansa *Ne me silit, da povem, kaj mislim*, pa v novem sloju performansa zaživi in predstavi doda nov sloj. Performerka **Lucija Ostan Vejrup** pove, kako dojema svojo vlogo.

Midva sva kao svobodna ...

Na površini govoreča nastopajoča mogoče res izpadeta svobodna, a gledalec kmalu opazi, da jasna, že kar militantna skoreografiranost ostalih performerjev ovira njuno premikanje. To vse pa deluje kar omejujoče, za nekoga, ki naj bi bil svoboden. Nadaljuje **Luka Piletič**.

Ujetost v nek vzorec

Od lani se je poleg uvedbe novih dveh performerjev spremenilo še to, da občinstvo performansa ne gleda frontalno, pač pa sedi na obeh straneh dogajališča. Občinstvo je tudi primorano, da na ukaz **Ostan Vejrup** in **Piletiča** zamenja mesta. Zanimalo nas je, ali to kakorkoli preobrazi osnovni koncept, kakršen je bil predstavljen lani. Odgovarja **Jablanovec**.

Ne, nič se ni spremenil

Torej letošnji dodatek lahko razumemo kot platenje prvotnega koncepta. Vsak posamičen sloj naj bi tako tudi enakovredno deloval na odru. Z dodatkom igralcev, ki sta intuitivno govorila, kar mislita, stari naslov *Ne me silit, da povem, kaj mislim*, ni bil več ustrezen. Tako smo priča novemu naslovu *Ne me jbt*.

A ni to neki, kar si vsak dan misliš vsaj desetkrat ...

Prva različica dela je predpostavljala statično gledalstvo, *Ne me jbt* pa torej ne. S tem, ko smo menjali mesta, smo bili angažirani v hojo in vpleteni v performans. Četrte stene ni bilo, saj smo *catwalkali* med samimi nastopajočimi, kot so še trenutek poprej hodili sami. Tako naj bi spreminjali zorne kote in dobili kar najbolj *celostno* sliko zadeve. Pravzaprav pa je bila ideja o menjavi perspektive le utvara, saj se ideja ob spremembi kadra ne spremeni, pravi **Jablanovec**.

Da bi ja razumeli situacijo iz vseh možnih perspektiv

Okoliščina je samo ena. Demokratičnost nas poziva k vedno novemu menjanju perspektive, k ogledu situacije z več zornih kotov. Iz tega je razumeti, da se utapljam o smeteh vsakodnevnih banalnostih, medtem ko, kot cinično razmišljata **Wach** in **Jablanovec**, *civilizacija tone*.

Banalizirala sta Nastja in Erik.